

Kigo-projecten

Om zeldzame planten- en diersoorten te behouden, zijn door het rijk ecologische verbindingzones aangewezen. Hiervan liggen er twee in gemeente Aalten. Tevens heeft de gemeente een landschapontwikkelingsplan (LOP) op laten stellen. Deze beleidslijnen zijn echter visies op hoofdlijnen en gaan niet specifiek in op de inrichting en het beheer van de berm.

Voor de gemeente is het van belang om de mogelijkheden van ecologisch bermbeheer uit te diepen. Ecologisch bermbeheer is een intensieve beheermethode en er hangt een prijskaartje aan. Daarom is het van belang om bermen te selecteren die echt ecologische potentie hebben.

Erik te Bokkel heeft in zijn afstudeerproject de beheersituatie met bijbehorende problemen geanalyseerd. Hij heeft een beheersvisie voor de ecologische berm ontwikkeld en een aantal beheermodellen opgesteld. Daarmee kan de gemeente een koers bepalen. Uiteindelijk moet dit resulteren in bermen die een ecologische meerwaarde geven en een omlijsting vormen van het landschap.

Bestekken en contracten

De laatste jaren zijn er op het gebied van contractvormen en bestekken veel veranderingen gaande. Omdat het aantal contractvormen en bestekken enorm is toegenomen en het niet voor iedereen even duidelijk is wanneer voor welk soort contractvorm te kiezen, hebben **Jon Drost** en **Alexander Verkooijen** dit onderzocht. Tijdens het onderzoek zijn een aantal problemen naar voren gekomen. Daarnaast zijn onderwerpen nader

onderzocht en verduidelijkt die in verband staan met contractvormen en bestekken. Zoals gunnen op waarde, de Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI), de wettelijke en juridische kaders en de inspraak van burgers en politiek. Om te bepalen welke contractvorm adequaat is bij een bepaalde opdracht, hebben ze aan de hand van de verzamelde gegevens een matrix gemaakt en conclusies getrokken die leiden tot een gefundeerde keuze voor een bepaalde contractvorm. Daarnaast kwam uit het onderzoek naar voren welke punten omtrent contractvormen nog de aandacht verdienen van zowel opdrachtgever als aannemer.

Elk half jaar studeert een nieuwe lichte tuin- en landschapsingenieurs af aan Hogeschool Van Hall Larenstein te Velp. Alle hier omschreven afstudeerprojecten worden opgenomen in de mediatheek en aan geïnteresseerden uitgeleend. Voor meer informatie over de afstudeerprojecten kunt u contact opnemen met de mediatheek:

Mediatheek, Hogeschool Van Hall Larenstein, Opleiding Tuin- en Landschapsinrichting

Larensteinselaan 26, Velp, postadres: postbus 9001, 6880 GB Velp, tel. 026-3695 896, fax 026-3615 287
mediatheek.velp@wur.nl

Derdejaars studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein werken mee aan projecten van het lectoraat Groene Leefomgeving van Steden. Onder deze projecten vallen zogenoemde Kigo-projecten, afkomstig van de Groene Kennis Coöperatie. Kigo staat voor Kennisverspreiding en Innovatie in het Groene Onderwijs. Doel van deze projecten is om een brug te slaan tussen studenten van verschillende opleidingsniveaus, bestuurders en gebruikers van de openbare ruimte. Studenten leren hoe ze in goede samenwerking met gebruikers en bestuurders een succesvolle buitenruimte kunnen creëren. De beschreven projecten is een greep uit de resultaten van het Kigo-project Groen in stedelijke vernieuwing.

De kijk- en doeroute

Robert Prins, Betty Veldhuizen, Mark Kleyheeg en **Rob Roodbol** hebben vmbo-leerlingen van twee klassen van het Candea College in Duiven begeleid bij het maken van een groene opdracht. Wat begon als een eenvoudig verzoek om een presentatie te verzorgen over hoe je een ontwerp maakt en over de waarde van het groen, groeide uit tot het wekelijks begeleiden van de leerlingen.

De vmbo'ers hadden als opdracht een kijk- en doeroute te ontwerpen tussen een wijk en het centrum van Duiven, twee gebieden die ingrijpend worden vernieuwd. Tussen deze gebieden loopt een historisch voet- en fietspad, dat behalve twee basisscholen, ook de verbinding vormt met het buitengebied.

Onder begeleiding van de studenten onderzochten de leerlingen wat de gebruikers van hun idee voor een kijk- en doeroute vonden. Interviews zijn uitgewerkt en foto's zijn met photoshop bewerkt tot ideale verblijfsruimten. De resultaten zijn

verwerkt tot maquettes. Door de opdracht raakten de kinderen betrokken bij de openbare ruimte, zeker door de gemaakte maquettes. In overleg met de gemeente, de woningbouwvereniging en een stagiair wordt de opdracht voorbereid en uitgevoerd. De bedoeling is om in samenwerking met het vmbo en de basisscholen daadwerkelijk aan de slag te gaan, maar ook met studenten die een praktijkgerichte opleiding volgen.

Guerrilla gardening

In een woonwijk uit de jaren zestig van een grote stad hebben jongeren een boom aangeboden gekregen, met de vraag of ze deze ergens in hun wijk willen planten. Onder begeleiding van **Rob Roodbol** en **Robert Prins** gaan deze bomen "illegaal" de grond in. De jongeren planten deze bomen zelf, zonder medeweten van de gemeente, en ze mogen zelf de plantlocatie kiezen. Op deze manier onderzoeken de studenten een nieuwe manier van

Kigo-projecten

thema's bedacht en (financieel) uitgewerkt. Het schoolkamp is door hen voorbereid en ze hebben verschillende communicatiemiddelen gemaakt om scholen te voorzien van informatie.

Voor de studenten was het een bijzondere ervaring om projectmatig te werken, samen met een aantal werknemers van gemeente Arnhem. Ze vonden het vooral leuk om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en bewustwording van kinderen.

Nieuw schoolplein

Voor de vrije opdracht, onderdeel van het derde studiejaar, hebben **Matthijs Lorscheid, Robert van der Pol, Stephan Greven, Loek van Haaster, Geert van de Boer, Rik Koekoek** en **Coen van de Laak** een project gedaan bij basisschool de Wiekslag. Deze basisschool kon wel een opknopbeurt van het plein gebruiken.

De studenten hebben de kinderen van de basisschool betrokken bij het ontwerp van hun schoolplein. Ze maakten een poster die de kinderen konden gebruiken ter inspiratie. Onder begeleiding zijn de scholieren, met veel plezier en enthousiasme, aan de slag gegaan met het maken van inrichtingsplannetjes. Van de mooiste ontwerpen zijn maquettes gemaakt.

De studenten hebben deze maquettes vertaald in drie thematuinen. Eén van deze tuinen wordt gerealiseerd en aangelegd door de kin-

jongerenparticipatie. Het project maakt de jongeren duidelijk dat bomen belangrijk zijn voor het klimaat en dat het belangrijk is waarde te hechten aan je eigen omgeving. De studenten geven de resultaten door aan het ministerie van LNV. Daarmee proberen de studenten duidelijk te maken dat perceptie management (zo te werk gaan dat jongeren zonder vooroordelen meedoen aan jouw plannen) de oplossing is voor deze tijd.

Betaalbaar schoolkamp

Voor kinderen in Vogelaar-wijken is het om financiële redenen vaak niet mogelijk om mee op schoolkamp te gaan. **Sportbedrijf Arnhem**, een onderdeel van de gemeente, biedt daarom schoolkampen aan die betaalbaar zijn. De kinderen kamperen minimaal een nacht en doen overdag verschillende activiteiten. Om een afwisselend programma aan te bieden zijn er verschillende thema's bedacht, waarbij bewust worden en beleven van de natuur centraal staat. De thema's zijn: natuur en sport, natuur en gezondheid, natuur en geschiedenis en natuur en cultuur.

De studenten **Job van Eck, Stefan Gordeau, Margot Rijk** en **Judith Stoffels** hebben in samenwerking met Natuurcentrum Arnhem de

deren en hun ouders. Leerlingen van Helicon (een middelbare hoversopleiding) zullen helpen bij de aanleg.

Met dit project maken basisschoolleerlingen kennis met het groene vakgebied. Ze zijn betrokken bij zowel het ontwerp als de aanleg. Daarnaast laat dit project zien dat goede samenwerking mogelijk is tussen het basis-, middelbaar- en hogeronderwijs.

Tussenruimte

Studenten van het derde jaar Management buitenruimte hebben een half jaar gewerkt aan het project "Tussenruimte en de kunst van het spelen" in de wijk Presikhaaf in Arnhem. Het is een wijkbreed sociaal-artistisch project, geïnitieerd door Kunstbedrijf Arnhem en samenwerkingspartners, waaronder bewoners, Dienst Stadsbeheer, Sportbedrijf Arnhem en Hogeschool Van Hall Larenstein.

In dit project hebben de studenten actief bewoners betrokken bij het ontwerpen van hun eigen leefomgeving rondom het buurtpark Kinderkamp. Het hoofddoel was om de directe leefomgeving zo uitdagend te maken, dat bewoners zelf aan de slag gaan met het creëren van ruimte voor ontmoeting en spelen.

De studenten voerden een analyse uit voor ecologie en gebruik, waaruit bleek dat Kinderkamp een plek is met veel potentie. Op een werkconferentie vorig jaar november is de analyse gepresenteerd en hebben

de studenten meegedaan aan een brainstormsessie voor het participatietraject. De studenten kregen de vrijheid om veel ideeën in te brengen.

Dit participatietraject moet tot een concrete ingreep resulteren in juni 2010.

De studenten die aan deze opdracht hebben gewerkt zijn: **Anet Pruischer, Job van Eck, Timothy Dernison, Rik Koekoek, Judith Stoffels, Margot Rijk, Jeroen Janszen** en **Stefan Gordeau**.